

GULLIVER – Dincolo de limitele istoriei

Gulliver e criticul și ochiul istoriei.

El înfruntă această realitate și deschide lumea posibilului.

Eutopia GULLIVER este deschisă spre lumi și povești virtuale.

Bianca Luigia Manoleanu – Remus Manoleanu Între adevăr și frumos

Formația de duo, soprana Bianca Luigia Manoleanu și pianistul Remus Manoleanu, și-a aflat programarea în actuala ediție SIMN conform zicalei “la locul potrivit și timpul potrivit”; altfel spus, în Aula Palatului Cantacuzino și prima zi a manifestărilor Festivalului, luni 23 mai 2016. De-a lungul istoriei ascensiunii sale artistice, prestigiosul duo voce-pian și-a afirmat calitățile recunoscute de concepție, valoare

Foto: Dan Burcea

interpretativă și repertorială. Nu este simplu să conturăm această derulare de preocupări, în planurile muzicale ale literaturii muzicale universale și naționale, deoarece în ambele direcții opțiunile au dimensiuni personalizate, cea a investigației și cea a aprofundării versiunilor în execuție. De data aceasta, programul propus pentru SIMN a adus în atenția melomanilor patru nume mari ale ultimelor decenii de muzică românească: Pascal Bentoiu, Cornel Țăranu, Ede Terényi, Theodor Grigoriu, patru maniere componistice diferite, menite a oglindi variat expresia și gândirea creatoare. Cornel Țăranu a oferit interpreților, la solicitarea lor, unica primă audiție absolută a recitalului – **Siciliana-Blues**, piesă marcată întocmai de anul ediției festivaliere, 2016, idee novatoare a jocurilor jazzistice dorite să amuze realizatorii în dialogul muzică și scenă. Aproape patru decenii marchează distanța temporală a piesei față de ciclul **Incandescențe op. 24**, creat de Pascal Bentoiu pe versurile lui Alexandru Miran, înțelesurile muzicii – melos, armonie, culoare expresivă - talmăcind sentimentul tuturor, ivit după recenta noastră despărțire de marele artist. Emoția redării, bine cumpănită la începutul recitalului, ține convingător, în vers și sunet,

pasul de pereche al celor doi interpreți. Starea unei relații de prietenie afectuoasă luminează ciclul **Carmina Bianca** de Ede Terényi, în care o imagine este urmată de alta, pledând pentru adevărul și înrudirea muzicii cu cuvântul, de la latin la valah, glasul trecutului și pianul prezentului. Este o evidentă deosebire de adresare între acest ciclu și cel care a încheiat recitalul cu capodopera lui Theodor Grigoriu, ciclul **Poeți și abisul Timpului**, ambele lucrări fiind învecinate temporal (1991 și 1993). Theodor Grigoriu a citit altfel “corola de lumini” a versurilor alese, datorite nouă de Eminescu, Bлага, Ion Barbu, Arghezi. Și cei doi interpreți le-au redat “altfel”, coborând în profunzimile unor meditații filozofice ce-și așteaptă adresarea către oameni. Drumul propus de muzica lui Theodor Grigoriu ne conduce spre acest răspuns, începând cu prima piesă, **La steaua**, ajungând la cea care încheie periplul muzicii, **La steaua**. Răspunsul, venit din rezonanța poetică a purității cântului Biancăi Luigia Manoleanu și aura vibrantă a pianisticii lui Remus Manoleanu aparțin aceluși adevăr de viață și artă slujit, timp de o viață, de către cei doi artiști – iubirea pentru frumos.

Grigore CONSTANTINESCU

Violistul Marius Ungureanu

Unul dintre succesele ediției din acest an a Săptămânii Muzicii Noi a fost prezența în recital a violistului Marius Ungureanu la Universitatea Națională de Muzică din București, în după-amiaza zilei de marți 24 mai. Marius Ungureanu s-a născut la Sibiu în anul

1962. A studiat la Liceul de muzică George Enescu din București cu Mugur Popovici și la Universitatea națională de Muzică din București la clasa profesorului Valeriu Pitulac. Ascendența sa continuă la cote înalte și

de elită, confirmată de poziția ca prim-violist în Orchestra Filarmonicii din Freiburg, în Orchestra Tonhalle din Zurich, la Opera din același oraș. Actualmente este instrumentist în Orchestra simfonică din Aalborg, Danemarca. Este de arătat că în același timp, Marius Ungureanu este compozitor de muzică de teatru și de film.

Ascultându-l pe Marius Ungureanu în acest recital care a avut ținuta de eveniment artistic admirabil, am resimțit sentimentul preponderenței muzicii realizate cu un instrument care apare rareori solistic, pentru că are limite din construcție și un repertoriu restrâns față de cele ale viorii sau ale pianului. Dar, surprinzător și absolut credibil aici este gestul de maestru al muzicii la Marius Ungureanu care se plasează cu viola la egalitate deplină cu vioara sau pianul care sunt, componistic și interpretativ, prioritare. Marius Ungureanu, cu vigoare virtuozică și cu impetuositate de comportament deschide cu viola sa noi orizonturi, noi accepții și noi traiectorii, vibrând cu elocvență sinceră și cu bogăție expresivă debordantă.

Alături de Marius Ungureanu au mai figurat în program pianista Verona Maier și percuționistul Alexandru Matei, excelenți muzicieni, fiecare în parte.

În acest recital prima lucrare audiată a fost **Sonata pentru violă și pian** de Wolf von Achelburg, care a trăit și activat la Sibiu, între 1912 și 1994. Acest compozitor a fost totodată poet și traducător respectat al poeziilor lui Mihai Eminescu, Lucian Blaga, George Bacovia. În interpretarea acestei creații, Marius Ungureanu a imprimat sonorităților o linie de intensă reflexivitate, stări confesive, tensiuni de noblețe fină, într-o trăire de a fi, și nu de a voi.

Compozitorul elvețian Alfred Zimmerlin s-a născut la Zurich în anul 1955. El este deosebit de cunoscut în mediile de specialitate, și nu numai, fiind titrat și premiat. Această lucrare a sa pentru violă solo poartă titlul **at the still point, there the dance is**, de fapt o preluare a unui vers dintr-un poem de T.S. Eliot. Din punct de vedere strict muzical eu am apreciat rigoarea și inteligența imaginativă, care nu se datorează unui simplu hazard.

Edison Borisov (1929-1996) este un compozitor rus care a studiat muzica în primii săi ani la Moscova, cu Dimitri Șostakovici. După absolvirea Liceului de muzică și a Conservatorului, unde a studiat cu profesori de celebritate mondială, el s-a stabilit în Franța unde este cunoscut și recunoscut drept o personalitate marcantă în arta sunetelor. Compoziția sa pentru violă și pian **Es ist genug. Variationen über das Choralthema von J.S.Bach** dezvoltă o superioară constituentă ca parte componentă a ceea ce se înțelege prin măiestria de realizare.

Ultima piesă din program, **Naturale, pentru violă, percuție și bandă magnetică** de Luciano Berio (1925-2003) pulsează o fabulație tematică de o vivacitate uimitoare. Cuvântul italian **naturale** se traduce naturală în limba română. Deci Berio a concentrat în această structură quasi cinematografică teme naturale, jocuri, practici muzicale diferite, dansante, de tip Eurovizion sau din ambianța muzicală din America profundă, muzici de chitară. De pe banda magnetică auzim hăulituri ca la noi în Maramureș, sau din Castilia, sau din Țara bascilor. Pentru că am fost și noi pe acolo și urmele trecerii noastre se păstrează. Cât privește viola, este clar că avem de a face cu o virtuozitate în care Marius Ungureanu a excelat intens. Muzica aceasta, fără a fi facilă, este atât de antrenantă, încât Marius Ungureanu figura pur și simplu o fiestă într-o imagine scenică în care el cânta la violă dar și schița pași de dans într-o celebrare de vie spectaculozitate.

Mircea ȘTEFĂNESCU

Muzică modernă cu Archaeus

Ansamblul *Archaeus* a evoluat într-un concert de după amiază, în sala *George Enescu* a Universității Naționale de Muzică. Programul formației a debutat inspirat cu *Flori pentru două toace* de Dan Voiculescu,

Foto. Marius Văjoița

lucrare compusă în anul 1985. Percuționistul Sorin Rotaru a creat un ambient sonor de elevație spirituală, evocator al vieții monahale din spațiul ortodoxiei românești.

Invențiuni pentru clarinet și pian de Ștefan Niculescu, datând din anii 1963-1965, sunt două miniaturi serial dodecafonică. Interpreții Ion Nedelciu și Rodica Dănceanu au redat caracterul sobru, incisiv și scilpitor al acestei muzici, care a fost considerată de avangardă scandalosă la momentul apariției, în